

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . . . 1 kor. Egy hóra. . . . . 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolós szerkesztő:
SIPOS BÉLA.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piaoz-utca 47. és 49. szám.

Hajdumegye a múlt hóban.

A közigazgatási bizottság ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, február 10

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta ez évben második havi gyűlését. A bizottság előadói a január havi ügymenetről adtak számot. Az ülésen semmi különösebb fontosságú ügy nem került tárgyalás alá. — Az adózás, a közegészségügy, az iskolai ügyekről volt szó. Élénkebb vitára adott alkalmat a bőszi borsalmi vágó hidúgye. Ennek a működési jogot a tisztí főorvos indítványára mindaddig nem adta meg a bizottság, míg az ott levő sarkutat be nem tömetik.

Az ülés lefolyásáról tudósításunk ez.

Jelenvoltak Wessprémy Zoltán elnöke alatt: Kovács Gyula alispán, Pákozdy Sándor főjegyző. Pénzes Sándor árvaszéki elnök, Dr. Czeglédy Mihály tiszti ügyész, Dávidházy Sándor tb. főjegyző, dr. Nábráczky Béla és Dalmy Barna aljegyzők, dr. Losonczy Almos tiszti főorvos, Faust Elek pénzügyigazgató, Latinovics Mihály főmérnök, Csánky Viktor tanfelügyelő, dr. Loógh Béla, Kömmerling Sándor, dr. Nagy Gábor, Wessprémy István, dr. Baltazár Dezső, Major Gyula, Padrah Sándor, Balog Sándor és Csapó István gazdasági tudósító. Kimentették magukat: az államügyész, Kálmán Lajos és Kiss Ferencz.

A megye közállapota.

Az alispán jelentése szerint a közbiztonsági állapotok jók voltak. A takonykór Nádudvaron és Püspökladányban, a sertésvész Egyeken lépett fel szörvénnyesen; megszűnt a takonykór Tiszacsegén a juhhimlő Hajduszováton. A földművelésügyi kormány felhatalmazta a törvényhatósági főállatorvost, hogy a gümőkóros tehének tejével a köz- és állategészségügyi ügyre hasonló veszélyek csökkentése céljából a tüdőgümőkóros tehének adás vétel mellett irtassanak ki, ha pedig a tulajdonos nem egyeznék bele a tehén kiirtásába, a tehén a tejelésből hatóságilag rekesztessék ki. Az alispán a múlt hónapban 10 utlevelet adott ki, 2 külföldi tanulmányuttra szolt.

Ezután a jegyző felolvasta a terjedelmes féléves jelentést, a melyet a kormány-elnökhöz intéz a közigazgatási bizottság. — Ebbe kívánja a bizottság a cseléd és gazda közti viszony jobbá tételét, a gazdának a cseléddel szemben annál nagyobb kártérítési jogának biztosítását, a

törvénynek ez irányban való módosítását. Kívánja a bizottság, hogy a tanítóárva ne 16, de 20 éves korukig neveltesse; a 30 filléres nyugdíj-járadékok töröltessenek, a gazdasági ismétlő iskolák törvény útján szabályoztassanak.

Adózás.

Faust Elek pénzügyigazgató jelentése szerint befolyt egyenes adóban 54,042 hadmentesség díjban 1436 korona, bélyegjövédékben 144,237 korona, jogilletékben 59,699 korona, díjjövédékben 244, dohányjövédékben Debreczen fogyasztás. együtt 160,997, határvámjövédékben 13,888, fogyasztási és italadóban 19,201 folyt be. A múlt év hasonló havában 60,000 koronával több folyt, csupán dohány és határvámjövédékben folyt be jelentékenyen nagyobb összeg. A pénzügyigazgató 1, a pénzügyminiszter 74 esetben engedélyezett fizetési halasztást

A közegészségügy.

A közegészségügy terén január sem hozott javulást. A betegségek száma aránytalanul nőtt. Dr. Losonczy Almos jelentése szerint is a közegészségügyi állapot kedvezőtlen, rosszabb, mint decemberben volt, igen nagy mérvű a halálozás, elenyészően csekély a szaporulat. Az influenza az egész vármegye területén mutatkozott súlyos alakokkal, sok tüdőgyuladást okozván, a halló szerveket, főként a dobüregt megtámadó komplikációkkal. Legtöbb halálesetet a tüdőgyulladás, tüdővese, gyermekkori görcsök és bélhurut okozták. Roncsoló toroklobban 9 gyermek betegedett meg, 1 meghalt; vörhenyben 25 beteg közül 4 meghalt. A kanyaró súlyos jellegű és nagy kiterjedésű járványként lépett fel Nádudvaron és Kabán, utóbbi helyen szelidebb alakban. A 335 kanyarós gyermek közül 18 elhalt. A hasihagymáz (tifusz) számra és jellegre nézve fokozatosan enyhült, januárban 10 újabb megbetegedés, 1 halálozás történt. A szamárköhögés és a bányahimlő esetek kedvező lefolyásuk voltak. Született a múlt hónapban 523 gyermek, 23 holtan, elhalt 458 egyén, a természetes szaporulat 42.

A megye tanügye.

Csánky Viktor számolt be ezután a megye tanügyi viszonyáról. A vallás és közoktatásügyi miniszterium a szoboszlói ref. iskolánál Czeglédy Lajos, idősb Cseke

Gábor, Márton Károly, Nagy Károly, Bede Lajos, Bor János, Császi Mihály, Parti Gábor és Szabó Gyula, tanítók részére egyenkint 400, ifju Cseke Gábor részére 200 kor. korpótlék államsegélyt, Kiss Ester és Domokos Sándor részére egyenkint 100 kor. fizetési kiegészítő államsegélyt, Pólya Irma és Márton Lajos tanítók részére pedig egyenkint 900 kor. fizetési kiegészítő és 200 kor. korpótlék államsegélyt utalt ki; Balog Antal és Sathmári Kálmán balmazújvárosi ref. tanítók fizetésének kiegészítésére egyenkint 800 kor. államsegélyt engedélyezett; ezenkívül özvegy Molnár Tivadarné hajdudorogi tanító özvegynek 200 kor. nyugdíjpótló államsegélyt, özvegy Szathmáry Istvánné hajduböszörményi, tanítóözvegynek 80 kor. rendkívüli segélyt, végül a nádudvari állami iskolánál a község által épített 3 új tanterem beburorozási költségeire 1200 kor. államsegélyt utalt ki.

Az utak ügye.

Az állami kezelésben levő, törvényhatósági utak jókarban voltak. A hajdubadházi-tiszapolgári törvényhatósági ut kiépítéséhez szükséges anyagok szállítását a feketehegyi állami közúti telep január 20 án megkezdte, de 27 e óta kőszállító vonatok nem érkeztek, mert az időjárás a rakodást akadályozta.

A bőszi borsalmi vágóhid ügye.

A tisztí főorvos indítványozza ezután, hogy a bőszi borsalmi vágóhidnak a működési jogot mindaddig ne adja meg a bizottság, míg az ott levő kutat be nem tömetik.

A bizottság ezt némi vita után el is fogadta.

Ezzel az ülés befejezést nyert.

Somogyi Pál jubileuma.

Ünneplő presbyterium.

Negyedszázados működés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, febr. 10.

Somogyi Pál, a debreczeni református egyház főjegyzője, immár negyedszázad óta szolgálja e minőségében az egyházat. Hosszu idő és maradandó emlékeztetővé teszi és fogja tenni az utókor szemében is az a fáradságot, pihenést nem ismerő tiszta, becsületes és lelkiismeretes munkásság, amellyel e hosszú idő alatt sohasem szünt meg dolgozni, református egyházi, erkölcsi érdekeit hiven szolgálni és anyagi erejét emelni. Nyílt becsületes jellemű ember Somogyi Pál, s talán ebből fakad minden, elismerésre méltó érdeme.

Alkalmi példányok utjonnan!

Harmathynál, Fűvészkeret-u. 14.
Műveltség könyvt. 1-5 köt. 60.- helyett 30.- frt.
Jókai művei 1-100 " 250.- " 140.- "
Bákos " 1-16 " 48.- " 28.- "

Gáspár. Föld körül 1-2 köt.	16.- helyett	8.- frt.	Toth K. költem.	1-2 köt.	8.- helyett	5.- frt.
Kardos Wesselényi 1-2 "	15.- "	7.50 "	Szalay Magy. nem. t. 1-4 "	35.- "		12.- "
Képes vil. tört. 1-12 "	96.- "	50.- "	Jókai művei 1-50 "	90.- "		40.- "
Garai művei 1-5 "	18.- "	8.- "	Endrédi költ. kincsh. 1 "	4.- "		2.50 "
Endrédi költm. 1-4 "	8.- "	4.- "	Schakspere színm. 1-6 "	15.- "		7.50 "

Somogyi Pál érdemeit mindenki elismeri, de elismerte a presbyterium is, amely méltó keretben, szeretet megható nyilvánításával vasárnap délelőtt ünnepelte Somogyit.

Az ünnepélyről tudósítók a következőket jelentik.

Ünneplő gyűlés.

Pont 11 órakor nyitotta meg a gyűlést Kiss Albert lelkészelnök, világi részről Simonffy Imre kir. tanácsos, főgondnok elnökölt. Kiss Albert üdvözölte megnyitó beszédében a csaknem teljes számban megjelent presbitereket és a nagyszámú hölgyhallgatóságot, akik között Somogyi Pálné is ott volt. Majd jelentést tett az ünnepélyt előkészítő ötös bizottság működéséről és a jelen, rendkívüli presbyteri gyűlés összehívásáról. Ezután a jegyzőkönyv hitelesítésére K. Tóth Kálmán és Kazinczy Gábor presbitereket kérte fel. Jenei Szabó Miklós aljegyzőt szólította fel a jegyzőkönyv vezetésére. Ezután indítványozta, hogy az ünnepeltet meghívó bizottságba Szele György, Kazinczy Gábor és Kertész János presbitereket válasszák. A gyűlés egyhanguan elfogadván ezt, elnök felkérte a bizottság tagjait, hogy hívják el Somogyit s addig a gyűlést felfüggesztette.

Fél 12 órakor lépett a terembe az ősz főjegyző, akit éljezéssel és tapsal fogadtak.

Majd elfoglalta helyét és K. Tóth Kálmán lelkész tartotta meg az ünnepi beszédet.

Kiemelte a Somogyi Pál igazi nagy érdemeit. Rámutatott az elmúlt 25 évi gazdag működésére és eredményeire. Somogyi Pálnak köszönheti az egyház a Mária Terézia alap kezelését, egy új lelkészi állás szervezését és fentartását, a paróchiális körök szervezését célzó bizottság megalakítását és számos más üdvös egyházi intézményt. Kifejezte az egész presbyterium osztatlan szeretetét és bizalmát és kívánta Somogyinak, hogy a következő negyedszázad alatt is a multéhoz hasonló munkakedvvel és egészséggel munkáljon egyháza javára. Ezután átnyújtotta Somogyinak az ajándék emléktárgyakat: egy nagy arany kelyhet, ezüst kazettát és egy ezüst tálcát.

Könnyeig meghatva válaszolt az ünnepelt K. Tóth Kálmán magas szárnyalású beszédére. Meghatja nagyon a presbyterium iránta való szeretetének meleg megnyilatkozása és igéri, hogy amilyen lelkiismeretes és becsületes munkásságot fejtett ki a multban, olyan lelkiismeretes és becsületesség fogja irányítani szeretett egyháza ügyeiben a jövőben is. Az ajándéktárgyakra pedig már most megérelődött lelkében a szilárd elhatározás, hogy miután méltóbb helyen ugysem ragyoghatnak, az ur asztalára fogja azokat adományozni.

Simonffy Imre főgondnok szólott még pár szót az ünnepelthez, erőt, egészséget és kitartást kívánva neki. Indítványozta, hogy az ünnepi beszédek, még pedig úgy a K. Tóth Kálmánét, mint a Somogyi Pálét jegyzőkönyvbe vegyék. Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Majd megköszönte a presbitereknek és a hölgyközönségnek az impozáns számban való megjelenést, bezárta a gyűlést, amely Somogyi Pál életével fél 1 órakor véget ért.

Husz Ábrahámot kivégezték.

Mihálka kegyelmet kapott.

„Az Isten áldja meg a királyt!”

— Távirati tudósítás. —

Máramarossziget, febr. 10.

A petrovai postarablás és gyilkosság miatt halálra ítélt Husz Ábrahám ma reggel hajtották végre az ítéletet. A király az egyik bűnösnek Mihálkának, aki csendőr volt, kegyelmet adott s halálbüntetését életfogytig tartó fegyházra váltotta át. Husz kivégzése ma reggel történt. A delikvens maga is kérte, hogy siessenek vele, mert sokat szenved. Utolsó mondanása az volt, hogy az Isten áldja meg a királyt!

A kivégzésről a következő tudósítást kaptuk:

Az ítélet kihirdetése.

A halálraítélt Husz Ábrahám és Mihálka László, a petrovai kettős gyilkosság és postarablás tettesei előtt vasárnap délelőtt fél tíz órakor hirdették ki az ítéletet.

Várady Gábor esküdtzéki elnök zárt ülést rendelt. Mindkét vádlottat börtönök vették körül s kísérték fel a tárgyalóterembe. Erre kihirdette az elnök a Kuria ítéletét és a király döntését. E szerint a Kuria helyben hagyta az esküdtbírók halálos ítéletét. Az elnök bejelentette, hogy a királyhoz felterjesztett kegyelmi kérvényre ma jött meg a döntés, mely szerint a király Mihálkára vonatkozólag a halálbüntést kegyelemből életfogytig tartó fegyházra változtatta át; az ítéletnek Huszra vonatkozó része tekintetében szabadkezet adott a törvény rendelkezésének.

A családját akarja látni.

Mihálka könnyezve fogadta az ítéletet és hálás szavakat rebegett. Husznak Darvay Sándor román tolmács magyarázta a király döntését. Husz cinikus nyugalommal fogadta az ítéletet, majd így szólott:

— Most azután már végezzenek velem, de minél gyorsabban!

Azután kérte, hogy atyját és feleségét hívják el hozzá, mert mint mondá, szeretne még velük utoljára beszélni. Az ügyészség még szombaton intézkedett hogy Husz rokonai távirati uton értesítsenek a vasárnap végbemenő ítélethirdetésről. Huszt az ítélet kihirdetése után a börtönörök cellájába kísérték, melyet siralomházzá alakították át. Állandóan két fegyveres börtönőr volt mellette.

Nem volt rabbi.

Atányi főügyész helyettes értesítette a zsidó rabbit, hogy részesítse vallási vigasztalásban az elítéltet, azonban úgy az ortodox, mint a szefárd rabbi elutasította a városló. Erre a zsidó hitközség Liebermann Samu hitközségi tagot küldte Huszhoz, aki azonban nem szívesen fogadta őt, csak annyit mondott:

— Örvendek, hogy végre megszabadulok szenvedéseimtől.

Bali Mihály hóhér két segédjével tegnap reggel fél hét órakor Máramarosszigetre érkezett és késő este állították fel a bitót.

A kivégzés.

Husz Ábrahám ma reggel fél hét órakor hajtották végre a halálos ítéletet. A királyi ügyészség értesítette a város törvényhatóságát, hogy a törvény rendelkezése szerint bizalmi férfiakat küldjön az ítélet végrehajtásához. A törvényhatóság tíz tagja jelent meg a vesztőhelyen.

Öt perccel fél hét előtt nyitották meg a siralomház ajtaját, miközben a törvényszék tagjai helyet foglaltak egy emelvényen elhelyezett asztal körül. Husz Ábrahám börtönörök kíséretében nyugodt léptekkel ment bírái elé. Az éjet nyugtalanul töltötte el, folyton jajgatott, sirt és imádkozott. Azután felolvasták előtte mindhárom bíróság ítéletét, amelyet egy román tolmács értetett meg vele.

Utolsó szavai.

Az ítélet felolvasása után Husz nyugodtan viselkedett és mikor azt befejezték, azt mondta:

— **Köszönöm az ítéletet, Isten áldja meg a királyt.** Én ártatlan vagyok, nyugodtan megyek a halálba.

Ezután a kir. ügyész a mellette álló hóhérnak adta át az elítéltet, mondván, tegye kötelességét. A pribékek ekkor megragadták Huszt, aki időközben zsidó hálaimákat mormogott és a bitófához vonszolták. A hóhér hamar végzett Huszttal és hét perc után a kirendelt törvényszéki orvos konstataulta a beállott halált. Az akasztásnál összesen harminc ember volt jelen, köztük Déry Béla és Kézdi Kovács László budapesti festőművészek is.

A védő meghívása.

Kardos Samu dr. tudvalevőleg Husz Ábrahám védelmével bizta meg abban a pénzhamisítási bűnpörben, amelyben e hó 19-én kezdődik a tárgyalás. Erre való tekintettel a máramarosszigeti törvényszék elnöke táviratot küldött Kardosnak, melyben meghívta az ítélet kihirdetéséhez. A távirat szövege a következő:

4969—1907. B. sz. Dr. Kardos Kardos Samu ügyvéd Debreczen—M. sziget-ről. Gyilkosság és rablás büntetése miatt elítélt Mihálka János és társai elleni bűnygyben 7585—907. b. sz. a kir. curia végzés és a kegyelmi kérvényekre vonatkozó királyi elhatározás f. évi február hó 9 ik napjának reggeli 10 órakor a kir. törvényszék romai 2 ik számú tanácsstermében fog kihirdettni a mely kihirdetésre védő ügyvéd urat a Bp. 501. paragrafusa alapján meghívom M.-Sziget 1908. évi február hó 8 án Várady esküdtbírósi elnök.

Ujabb kegyelmi kérvény.

Kardos Samu dr. a királyhoz az ítélet kihirdetése után újabb távirati kérvényt adott be kegyelemért. A kérvényre azonban válasz nem érkezett.

Törlesztéses kölcsönök

olcsó kamatra, földbirtokokra és házakra a legelőnyösebb feltételek mellett igen rövid idő alatt eszközöl. Drágább kamatu meglevő kölcsönököt Olcsóbbra cserél az ingatlan és földhitel forgalmi Intézet **Groszman és Mandel** Debreczen, Hunyadi-u. 17, sz. Felvilágosítást díjmentesen ad

Miért nem halasztották el az akasztást?

A pénzhamisítási pörben mint ismeretes Husz Ábrahámnak nagy szerepe van. E miatt arra gondoltak a bíróságnál, hogy kivégzést az e hó 10-én kezdődő főtárgyalás befejezéséig elodázzák. Tekintettel azonban arra, hogy Husz Ábrahám jogerősen el volt ítélve s így a pénzhamisítási pörben teendő vallomása fontossággal nem bírhat, elállították attól, hogy az akasztást elodázzák. Különbösen is a törvény rendelkezése szerint az ítéletet kihirdetéstől számított 24 óra múlva végre kell hajtani. A pénzhamisítási pörben az ügyészség eljött a vádat, miután Husz Ábrahám meghalt.

Husz Ábrahám pénzhamisításai.

A debreczeni kir. törvényszék esküdt-bírósága e hó 19-én kezdi tárgyalni azt a nagyszabású pénzhamisítási bűnpert, melynek főszereplője, a petrovai rablógyilkosság miatt halálra ítélt és ma kivégzett Husz Ábrahám. A monstrá pörnek tárgyalása előreláthatólag 3-4 hétig fog eltartani, mert mintegy harminc vádlottat és kétszáz tanut kell kihallgatnia a bíróságnak.

A két és fél évnél tovább tartó vizsgálat óriási anyagot halmozott össze. A bűnpert iratai körülbelül két métermázsát tesznek ki s az ügyészi vádirat 40 sűrűn teleírt ivre terjed.

Husz Ábrahámon kívül a bűnpertben még egy érdekes embernek van nagy szerepe. Az illető Dávid Márton kiskupányi fakereskedő, akit a beregszászi kir. törvényszék esküdtbírósága rablógyilkosságért szintén kötél általi halálra ítélt. Csak a minap tárgyalta a pert a kir. Curia, mely megsemmisítette az ítéletet.

Az ügyészi vádirat valóságos kulturkép, amely az északkeleti vidéken letelepedett galíciai zsidóság megdöbbentő manipulációját tárja elő. E pénzhamisítási pörben szereplő vádlottak szédületes uton módon hálózták be Máramaros, Bereg, Ung, Szabolcs, Zemplén Szatmár és a galíciai határhoz közel lévő vármegyék lakosságát. A vizsgálat során kiderült, hogy a pénzhamisítási ügy számai Londonig terjednek. Itt volt a hamisító banda főfészke, ahol a hamis 50 koronásokat gyártották.

A londoni műhely.

A banda tagjai Nuchem Sapia, Fisch Ábrahám, Butterweich Eisig és Prépes Salamon voltak, a kik az angol fővárosban a Warden Street egyik házában laktak s ott rendezték be a hamispénzt gyártó műhelyt. A négy ember belevonta a hamisításba Bobker angol fényképkész és rajzoló, aki fotografiai uton üveglemezre ügyes hamisítványokat vett fel. Mikor a hamispénz műhely berendezése megvolt s „üzembe” helyezték, Nuchem Sapira gondoskodott ügynökökről, akik a hamisított 50 koronásokat Magyarországon és Ausztriában, főként Lengyelország nagyobb városaiban és Bukovinában elterjesztették. Fisch Ábrahám említette Nuchemnek, hogy Magyarországon sógorát, Husz Ábrahám petrovai kereskedőt lehetne a célnak megnyerni, s mint a történetek igazolják, Husznak nem csak hogy tetszett az üzlet, hanem maga is főrésztvevőül lépett be a társaságba.

Husz Ábrahám révén kerültek össze a hamispénz ügynökök, a kik marhavásárokban, falvakban helyezték el az 50 koronásokat.

A hamis pénz.

A szervezkedés 1903-tól, 1905-ig tartott. Magyarországon 1905 nyarán kerültek forgalomba az első hamisítványok a melyek velin papíron nyomva elég jól sikerültek. A laikus néző szemében a hamis pénz igen alkalmas volt a megtévesztésre. Szakértők is nehezebben ismerték fel a hamisítványokat, a melyek abban különböznek a valódiaktól, hogy a képek alakjainak arevonása elváltozott, a jegyképek színe kék és az alapnyomat vörös színe halványabb mint a jó 50 koronásokon. A bankjegyek magyar szövegében hiba van. A „törvényes ércpénz” és „főtanácsos” szavakon hiányzik az ékezet.

Mindaddig míg a hamisítványok tömeges forgalomba hozatalra közé nem tétetett, még a pénzkezelésben jártas emberek, nevezetesen pénzügyészek, postahivatalok, sőt adóhivatalok is aggodalom nélkül fogadták el a hamisítványokat s tovább adták valódi pénz gyanánt.

A bécsi „Landesgericht für Strafsachen” indította meg a nyomozást az osztrák-magyar bank kérelmére s a lefolytatott vizsgálat során Nuchem Sapira és négy társa kézrekerültek. Londonban elfogták őket. A bankgyárat, gépeket lefoglalták s átszállították a pénzhamisítőkat Bécsbe.

Bűnjelek.

Ekkor történt, hogy a letartóztatottak egyike elárulta a magyarországi érdektársakat. Később Husz Ábrahámot figyeltek meg, akinek láda számára állottak az 50 koronás hamis bankjegyek. Feltűnt a csendőrségnek, hogy Husz Ábrahám sokat utazik külföldre. Figyelték levelezéseit s ekkor kiderült, hogy Londonban még mindig összeköttetést tartott fenn. A csendőrök egy szép napon meglepték Husz Ábrahámot. Házkutatást tartottak, a mely alkalommal majd százezer korona hamisítványt találtak nála. Az üzletében egy falra szegezett árjegyzék háta megett gondosan elrejtve 9 darab héber nyelven írott levelet találtak, amelyeket Nuchem Sapira írt Husznak. Az egyik levél érdekes, amennyiben azt elfogatása előtt írta s a következőképen szól:

Egy érdekes levél.

A házkutatást az ön társának köszönhetem, hál' Istennek a *dohány-levelekből* mit sem találtak. Testvérem element Kohen urhoz, mindent közölt vele s így Kohen a *dohány készítő* a legnagyobb sietségben 30 pakli dohányt elégetett, pedig első rendű minőségű levelek voltak. A követ, melyen a dohány levelek préseltettek azonnal megsemmisítte. Társa számár, buta, ha valaki csempészett árut jön vásárolni, azt az utcán minék beszél el? Küldök Önnek egy levelet, ebből megláthatja, hogy mily egyszerűek voltak. Majd így folytatja:

A követ újból el kell készíteni, mert megmosta. Ez öt hetet vesz igénybe.

A mint e sorokból látható titkosan, de azért érihetően levelezett Husz és Nuchem. A többi levelekben valódi pénzt kérnek Husztól a gyárosok, mert kell az új kő elkészítéséhez.

Hogy működtek?

A csendőrök Husztot letartóztatták. Persze tagadott mindent, de utóbb mégis elárulta cinkostársait, akik ügynökösködtek a forgalomba hozatal körül. Ez rendszerint a következő képen történt: A vásárokon megjelent Husz, vagy az ügynöke. Állatokat vettek és a szegény parasztnak ropogós 50 koronásokkal fizettek. A járatokat vagy nem iratták át nevükre vagy hamis névre iratták s a vett állatokon, ha veszteséggel is, de hamar tuladtak. Se szeri, se száma azoknak a szegény parasztembereknek, akik károsodtak.

Ezek akkor jöttek tudatára annak, hogy keserves szorgalommal felnevelt háziállataikért, melyektől többnyire valamely terhes kötelezettség érdekében kellett megválniok, — a remélve-remélt pénz helyett értéktelen papírost kaptak, — a mikor más valamely fizetést akartak teljesíteni. A hatóság, vagy a hamisítványokat ismerő ember ilyenkor felfedezte, de a hamispénzzel fizető Husz Ábrahámék minden nyomon tul voltak.

Kik a vádlottak?

A gondos és szigorú vizsgálat során kézre kerültek a következők, akik az e hó 19-ei bűnpertben vádlottakként szerepelnek:

Husz Ábrahám, ennek unokaöccse Husz Ábrahám Chajim, sógora Fisch Lázár, Kopolovics Wolf, Moskovics Albert, Ganz Salamon, Dávid Adolf, Dávid Márton, Katz Salamon, Salamon Sztrul, Wezberger Márkus, Kondra Juon, Stern Sámuel, Werczberger Saul, Léb, id Fánya György, Mikita Jánosné, Feig Smil, Deák Juon és neje, Kobály Ferenc, Moskola László, Lenka András, Molnár Elek, Szurdok Miklós.

Az itt megnevezettek egy része Husz Ábrahámotól ötven százalék engedménnyel vette a hamis pénzt s forgalomba hozta. A vádlottak valamennyien előzetes letartóztatásban vannak, kivéve négyet, a kiket több ezer koronás biztosíték mellett szabadlábra helyezték a debreczeni kir. törvényszék.

A törvényszék a tanukon kívül mintegy százhusz károsultat idézett meg a tárgyalásra.

A pénzhamisítási pör tárgyalása iránt nemcsak Debreczenben, de az északkeleti vármegyékben is óriási az érdeklődés.

Beszélgetés Bali Mihállyal.

Bali Mihály állami hóhér a délutáni személyvonattal utazott el Máramaros-Szigetről. Fél tízenegy óra volt, midőn a vonat késéssel a debreczeni állomásra berobogott. Tudósítónk beszélgetést folytatott Balival, amelyről a következőképen számol be:

A máramarosszigeti személyvonatnak egyik külön III. osztályú fülkéjében utazik Bali Mihály. A fülke ablakai fölött le vannak függönyözve és a Perronon

Lokomobilok, gőzcséplőgépek, motorok, malomberendezések.

**A magyar királyi államvasutak gépgyáranak
kerületi képviselője**

Ráhmer Sándornál Debreczen, Piacz-u. 26. nagytrafik udvar.

Bächer eke-, Melichár vetőgép-, Johnston aratógépgyárak képviselőjénél.

Előnyös árajánlattal készséggel szolgálók. Arjegyzéket díjmentesen küld.

nagy tömeg kíváncsi ember epedve néz be, hogy megpillanthassa a mai nap hőseit.

Mikor tudósítónk belépett a homályos fülkébe, egy fekete ruhába öltözött, kissé köpczös termetű barna ember kelt fel ültéből. A másik ülésen két ember feküdt, de ezek is felkeltek.

A Debreczeni Független Ujság munkatársa bemutatkozott.

— Örvendek Bali vagyok.

Nagyon lekötöznék — képletesen szólva — mester, ha egy pár kérdésemre volna szives felelni.

— Kérem.

— Mikor érkezett Máramarosra és mi volt az első teendője?

— Szombat délelőtt 10 órakor érkeztem meg. Jelentkeztem az ügyészségnél. Megkaptam az utasításokat és négy órára a bitó már fel is volt állítva.

— Milyen volt a bitó?

— Négyszögletűre faragott egyenes fenyőfa. Tíz ukk hosszú, amelyből két sukk a földbe ásatott. Fönt egy horogszeg. Alant két lépcsővel s a lépcsőzet egy számollyal.

— Hány órákor történt a kivégzés?

Az akasztás.

— Ma reggel fél 7 órakor.

— Hogy viselkedett a delikvens?

— Meglepően nyugodt volt. Amily izgatott volt Papp Béla, épp oly nyugodt volt ez a Husz.

— Pap volt jelen?

— Nem. Két segédem vezette fel karjánál fogva a lépcsőkön. A zsámlyon oly szépen megfordult magától, mintha a templomban lett volna. Különben is imádkozott.

— Hogy ment végbe a kivégzés?

— Amikor megtámaszkodott a fához, én a kötelet nyakára tettem. Ő felemelte magától fejét, — nem is kellett szólnom neki, — annyira, hogy a nyakcsigolyája egészen kidomborodott. A kidomborodás felé illesztettem a kötelet, Gold alul meghuzta, aztán én balra fordítottam a fejét. Egy elhaló nyöszörgő lélegzetet vett csak, és mi végeztünk.

— Mi volt az utolsó szava?

— Amikor a lépcsőre lépett ezeket mondta: „Nyugodtan halok meg, ártatlan vagyok.”

— Mennyi ideig tartott a szenvedése?

— Nem figyeltem. Én rögtön összeszedtem cókókomat és eljöttem onnan.

— Mit tud a családjáról mester?

— Nem voltak közel a vesztőhelyhez, de valószínű, hogy Husz halotta sirásait.

— Hányadik akasztása ez mester?

— Huszonnegyedik. Herman, segédemnek bizony már nyolcvanadik. Ő már Kozarek idejében is működött.

— Milyen a hangulat Máramaros-Szigeten?

— Minden csendes. Nincs ott semmi sem . . .

Ezután elbucsztam Balitól. Kikísért a lépcsőig, amely előtt a kíváncsi tömeg lepte el a sineket.

A debreceni tanonc otthon.

A jövő iparos nemzedék.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, február 10.

Csendben, zajtalanul, a hivalgó felünés elkerülésével, folytatja nagy fontosságú működését a debreczeni tanonc otthon. Ebben a korban, mikor a régi rendszer alapzatai ingadoznak, régi, megcsontosodott igazságok örök erejünek tartott várai dűledeznek, s úgy látszik, mintha a felszabadult szenvedélyek és indulatok anarchiája következne, most százaszorosán fontos dolog a *jövendő generáció nevelése*.

Érzi és tudja ezt a magyar királyi kormány is s épp ezért fokozott figyelmet és áldozatot fordít ujakban is a magyar iparos nevelésre.

Ézt a célt szolgálja a debreczeni iparos tanonc otthon is s ezen célra szolgáló eszközeiről egy lélekemelő ünnepély keretében számolt be vasárnap délután.

A tanonc iskola egyik tantermet zsúfolásig megtöltött szép és előkelő közönség előtt mutatták be a tanoncok, hogy mit tudnak. Szavaltak, énekeltek, előadtak. Mindezt oly szépen, anyi komolysággal és ambícióval, hogy bármely fővárosi ifjúsági kör is megirigyelheti ezeket a „mester-inasokat.”

Egészen különösen kivált Bagdi Imre tökéletes előadása is felelt játéka (két monológot adott elő). Ez a fiú már nem is „mesterinas” ez már kész színész.

Az intézmény lelke Vántsa György a tanonc otthon vezetője. Az ünnepély magán viselte annak a szeretetnek s annak az ügybuzgalomnak minden jelét, melylyel Vántsa ez ügy iránt viseltetik. Csak folytassa szeretettel, buzgalommal ezt a nemes munkát, mert az óvé és az ő hűvé, tanítványai a jövő: hazánk nagysága és dicsősége.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Kedd: Varázskeringő. Operette „A” bérlet.

Szerda: Ördög. Vigjáték „B” bérlet.

— **Gretehon.** E héten megint piros színlapos napunk lesz a Gretehon Davis és Lipnhüte bohózatának bemutatója a kalmából, melynek első előadása pénteken lesz. A Gretehonból naponta folynak a próbák Zilahy igazgató személyes vezetés alatt, s már a próbákból látható, hogy a darab kiosztás elsőrangú s a szellemes bohózat előadásán mindenki megelégedve távozik majd a színházból hol egy vidám kellemes estét töltött el. A főszereplők: Hahnel Aranka, Csáder Irén, László Aranka, Báthory Mária, Tallián, Ternyei, Békés, Ligeti stb. lesznek. A Gretehon előadására teljesen új jelmezek készülnek a melyen lázasan dolgoznak a színházi szabó műhelyben Horváth Ferencz színházi főszabó és ruhatáros személyes vezetésével.

— **Dobsa Margit fellépése.** Tegnap este a színházban Dobsa Margit vendégszerepelt a Milliárdos kisasszony c. operettben. A vendég tetszett a közönségnek, a mely nagyon sokat és lelkesen tapsolt játékaért. Énekhangja nem nagy ugyan, de kellemesen csengő. Ugy tudjuk, hogy az igazgató szerződéses célból léptette fel Dobsa Margitot, akinek tegnapi szereplését siker kísérte.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi teletón sz. 339

Szerkesztőség: 6. d. o. 8-12 d. u. 2 ó. éjjeli 2. Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47. sr.

— **A kórházi bizottság ülése.**

A városi kórházi bizottsága tegnap délután ülést tartott melyen jelen voltak Körner Adolf tanácsnok elnöke alatt Derekassy István, dr. Tóth Kálmán, dr. Horváth Károly, dr. Visky Sándor gondnok és Semogyi István dr. A kórházi bizottság megbizta a kórház vezetőségét, hogy három kereskedőtől kérjenek fehérmű mintákat s az elfogadott mintákra pályázatot fog hirdetni a város. A kórház vezetősége a beérkezett mintákat szakértőkkel megvizsgáltatta s a legmegfelelőbb mintákat betérjesztette a kórházi bizottság elé. — A bizottság elfogadta a mintákat s azután pedig megszerkesztette a pályázati feltételeket. Ezután Horváth Károly kórházi főorvos bejelentette, hogy a helybéli munkás biztosító pénztár felszólítást intézett a kórházhoz, hogy a kórház törvény szerint kötelezett alkalmazottait irassa be a pénztárba. Előadó javasolja, hogy az alkalmazottakért a kórház fizesse egészen a díjakat, de az esetleges táppénzek ezzel szemben a kórház pénztárát illessék. A bizottság az indítványt elfogadta s megbizta a kórház vezetőségét, lépjen érintkezésbe a pénztár igazgatóságával, hogy ily értelemben egyezsége jussanak. A bizottság ezután Visky Sándor gondnok előterjesztésére elhatározta, hogy előfizet a vármegyei telefonra, mivel igen gyakran van szüksége a kórháznak a vármegye egyik másik községségeinek előjáróságával való sürgős érintkezésre. Az ülés ezután véget ért.

— **Konyhakertészet a Hortobágyon.** Tudvalevő, hogy a tanács a Hortobágyon próba kertészetet rendez be egy hektár nagyságú területen. E célra az öntözéshez szükséges szélmotort felállították. A gazdasági tanácsnok javaslatára a kertészetet kerítéssel látja el a tanács, mely mai ülésén 1000 koronát szavazott meg a vetemények és megmunkálatai céljaira. A kertészet felett Sporzon Pál gazdasági akad. igazgató ügyel fel.

— **Mesterséges halastó.** Ismeretes, hogy a földművelésügyi miniszter mesterséges halastavat akar Debreczenben létesíteni. A tanács utasította ma Aczél Géza főmérnököt, hogy a halastó helyének kijelölésére tegyen intézkedést.

— **Hivatali eskü.** Budaházy Jenő közigazgatási gyakornok Kovács József polgármester kezeibe letette a hivatali esküt.

— **Az automobiljárat Debreczen — nagyvárad között.** Az aradi Westinghons gyár ajánlatot tett a tanácsnak, hogy Debreczen és Nagyvárad közt létesítsen automobil-omnibuszjáratot. — E célra felajánl a gyár gépkocsikat. A tanács mai ülésén elutasította a kérelmet annál is inkább, mert Debreczen és Nagyvárad közt legközelebb vasuti összeköttetés lesz.

— **A Csokonai kör februári felolvasó ülése.** A Csokonai-kör februárban is megtartja rendes havi felolvasó ülést s előreláthatólag nem kevésbé érdekes műsorról, mint az

Mindnyájan menjünk a Kölcsey kávéházba

ahol időnket kellemesen eltölthetjük.

előzőket. — Ez alkalommal ugyanis S. Szabó József Fazekas Mihályról, a Ludas Matyi szerzőjéről fog eredeti kutatásokon alapuló irodalomtörténeti tanulmányt felolvasni, Jánosi Zoltán és Kuthi Sándor pedig költeményeket mutatnak be. Azonkívül ugyanezen felolvasó ülésre várja a kör — Ady Endrét, az oly váratlanul országos hírnévre szert tett fiatal költőt, akl Debreczenben kezdte írói pályáját és akinek pályafutása iránt a debreczeni írók és költők különösebb érdeklődéssel viseltetnek.

— **Gálbory dr. előadása.** Igen érdekes és felette tanúságos előadásnak volt a színhelye vasárnap délután az ipar testület Simonffy utcai díszterme, ahol Gálbory Sámuel dr., a kiváló speciálta tartotta meg szabadiskolai előadását a nemi betegségekről. A dísztermet zsúfolásig megtöltötte a közönség, mely feszült érdeklődéssel hallgatta végig a kitűnő előadást, mely bevezetése volt a kiváló orvos nemi betegségekről szóló előadásai sorozatának.

— **Az alispán ebédje.** Kovács Gyula alispán Hajdumegye bizottsági tagjainak tiszteletére ebédet adott. A bizottság tagjai teljes számban vettek részt az ebéden.

— **A szabad iskolában ma kedden** Oláh Gábor tartja meg utolsó előadását a modern drámáról, holnap szerdán dr. Jászi Viktor folytatja előadásait a magyar alkotmányról, holnapután, csütörtökön pedig dr. Kovács Gábor tartja meg a mult hétről elmaradt befejezett előadását a szociális muszról. Az előadások az ipartestület dísztermében (Simonffy utca 1. e. II em) este 6—7 óráig tartanak.

— **Vigestély a Bikában.** A helyben működő jótékony-nőegyletek immár mind megindították a művészi szórakozás sokkal kapcsolatos ténykedésüket, melyek révén nagyközönségünk kiváló élvezetekhez jutott. Most megint két nagyszabású estére van kilátásunk, melyeket a József főherceg védnöksége alatt álló Sanatóriumnak debreceni fiókja rendez. Az agilis elnöknő: Ujhelyi András curiai bíró neje hetek óta fáradozik a szereplők felkérésében és — hála műértő közönségünk nagy számának — oly változatos programot sikerült összeállítania, hogy annak minden egyes száma önálló művészi értéket képvisel. Lesz még alkalmunk a részletes műsorra visszatérhetni; most csak a szereplők neveit áruljuk el. Ott fejt ki művészetét Gorecky Vilmosné és Debreczeni Jenőné urak; Steinacker Viola, Fábian Margit és Pévay Boriska urleányok, — a férfiak között pedig dr. Mariska György és Rácz Ernő neveivel találkozunk eddig. A vigestélyt február hó 18-ára tervezi a rendezőség.

— **A siketnémák** gyámolító debreczeni egyesület február 12-én (szerdán) délután 4 órakor a vármegyeház nagytermében gyűlést tart. Tárgyak: 1. Előadó jelentése a folyó ügyekről. 2. Intézeti építkezés. 3. Isaye hegedűművész, Sándor E. és Gönczi M. hangversenye a siketnémák javára. 4. Az intézet javára rendezendő nagyobb szabású tárgysorsjáték.

— **Hangverseny a zenedében.** Vasárnap délelőtt 11 órakor a zenede alsó osztályu növendékei haladásának bemutatására hangverseny matinéet rendezett. Különösen csodáltuk a bámulatatos precizitást és pontosságot, amelyet ugy a hegedűt, mint a zongorát tanuló kis tanítványok tanusítottak. Különösen jól játszott és nagy tehetséget sejtet Mandel Bosko, aki Kron L. egy áriáját játszotta

mintaszerűen. A többi szereplők Killer Olga, Lusztig Józsa Piaccsek Sárika, Nagy Andor, Pálfi Erzsébet, Kurián Ilona, Schiller Mária, Surányi Olga, Kulcsár Erzsike, Bakó László, Rívész Ilonka és Eggmann Lenke mind igen ügyesen és jól játszottak.

— **Tűz** Pápay János mikepáresi községi főbíró gazdasági épületét, mely különféle takarmánnyal volt tele, vasárnap éjjel 11 órakor felgyújtották. A közönség önkéntes tűzoltói minden lehetőséget elkövettek, hogy a tüzet minél hamarabb eloltásák, ez azonban csak a reggeli órákban sikerült nekik. A kár meghaladja az 1000 koronát. A tettesek után a nyomozást a csendőrség megindította.

— **A csendőrszázados tolvaja.** Bencez Bálint csendőrszázadosát inasa Kerekes József meglopota. Hatvan korona készpénzt lopott el, azután megszökött. A rendőrség a tolvaj hetes után nyomozni kezdett és sikerült a Kerekes Jánost elfogni. A rendőrség ügyes detektívje Tóth Sándor tartóztatta le tegnap szülei lakásán és Háda Sándor rendőrrel együtt bevitték a bűnügyi osztályra. Itt ma Mile Pál rendőrfogalmazó kihallgatta és holnap átadja az ügyészségnek.

— **Betörés** Durnik Mihályné hajduhadházi lakos panaszt tett a csendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a mult éjjel be mászott kamarája ablakán és onnan 50 kiló szalonát és rengeteg ruhaneműt összesen 200 koroná értékben ellopt. Az ismeretlen tettes ellen a csendőrség megindította a nyomozást.

— **Becsapott menyasszony** Sajtos Mária Kovács Ferenc volt városi hajdu ellen tegnap feljelentést tett a rendőrségen. Azzal vádolja, hogy Kovács neki házasságot ígért és e cimen kicsalta tőle két gyűrűjét. Új gyűrűket ígért neki helyette, de ígérte nem váltotta be a rendőrség Sajtos Mária panaszára megindította a vizsgálatot

— **Baleset.** Mózes Jánosné 56 éves, takarítónő tegnap reggel a piacra igyekezett. Az Eötvös utca 53 sz. ház előtt azonban a sikos járdán oly szerencsétlenül esett el, hogy a nála levő nagy üveg a kezefejét és a főerét elvágta. A nevezett ház lakói segítségére siettek, sebét, melyből patakzott a vér, bekötötték és telefonáltak a mentőkért, akik csakhamar megérkeztek és a szerencsétlenül járt öreg asszonyt beszállították a kórházba. — A számtalanszor előforduló ilyen balesetekre hivatkozva, helyén valónak tartjuk a főkapitány tigyelmét a sikos járdákra felhívni.

— **Meghaltak.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Balogh Mária ev. ref. Manu Julianna r. kath. 14 éves, özv. Hoffer Ferencné r. kath. 78 éves, özv. Gyöngy Mihályné ev. ref. 33 éves, özv. Szabó Albertné ev. ref. 61 éves, Grósz Ignácné izr. 67 éves, Fejnyák Eszter r. kath. 2 napos, Bartha Julianna ev. ref. 4 hónapos, Miskolci Zsuzsanna ev. ref. 13 éves, Klein Julianna izr. 2 éves, özv. Szegedi Istvánné ev. ref. 40 éves, Farkas István ev. ref. 6 hónapos és özv. Nagy Józsefné ev. ref. 60 éves.

— **Pénz van már bőven!** Francia és belga pénzzel rendelkező többszörös milliomos bankár kizárólagos képviselővel: Rácz Béla volt takarékpénztári sz. könyvelőnek 10 év óta fennálló Bankirodáját bízta meg. Pénzkölcsönöket 4%-tól kezdve nemcsak pénzügyintézeteknek, de ház és földbirtokosoknak is folyósíthatat. — Házakat felépített, bárminő nagy területű földbirtokot veszen s azokról parcellázva — előnyös kölcsönökkel megterhelve — ismét eladja. Váltókat leszámítva tisz-

teknek is. Értékpapírok értékének 80%-ig folyósíthat kölcsönöket. **Adó és illeték ügyek felebbezését is elintézteli.** Ertekezhető egész nap Debreczenben, Csapó u. 12. Ügynökök felvételnek és díjazva lesznek.

— **Brilláns gyűrű** és fülbevaló (800—1500 kor) jutányos áron megvehető Debreczenben, Csapó u. 12. sz. a. ahol többféle ékszerek zálogjegyei is kapható.

— **Nick Carter** detektív füzetek főraktára Antalffy József özégnél Piac 44. (Letzter mellett)

— **Szíves tudomásra** hozom a n. érdemű közönségnek az „Angol Királyné” szálloda átvétele alkalmával, hogy azt a mai kor igényeinek megfelelően teljesen modernül, ujonan berendeztem, ugy a kávéházat, szállodát, valamint az éttermet. Naponta zene-estély, színház után állandóan friss ételekről és italokról gondoskodom, éttermemben elsőrendű francia és magyar konyha. A n. érdemű közönség szíves pártfogását kérve tisztelettel az Angol Királyné szálloda bérlője Kaszás János.

Szabó-féle pármái Ibolya-szappan a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes, lágy habzása, finom ibolya-illatú s bőrpuhító hatása olyan hogy egyetlen külföldi szappan sem versenyezhet vele. Készíti Szabó Béla pipereszappangyáros Miskolcon. Darabja 80 fillérért kapható: Debreczenben minden gyógyszerárban továbbá Jóna és Jóna, Rácz Herman droguistáknál, Márton Gyula, Kontsek Géza, Kontsek Kornél, Benyás E., Komlóssy L., Mentze H., Kálnai L., Füstös D., üzletében. Ujfehértón Trón Gyulánál H. Szoboszlón Körner Bélánál.

— **Gummi különlegességek** Györfi Sándor kötszerezésnél Simonfi-u. 2 sz. a. ahol mindenféle kötszerek javítása és keztyük tisztítása eszközöltetik.

A marólug.

—
A váltók miatt.

—
Öngyilkos öreg asszony.

— Saját tudósítónktól—

Debreczen, február 10.

Vasárnap egy tisztességben megöszült öreg matróna vetett véget életének. Marólugot ivott, mert anyagilag teljesen tönkrement. Nem a saját hibájából, hanem egyik testvére révén. Ezt nem tudta elviselni és a nyomor helyett a halálba keresett menedéket.

Az öreg öngyilkos asszonyt Nagy Józsefné szül. Boruzs Juliánnának hívják. Hosszu időt élt, már hatvan éves asszony volt. Tiszteséggel összegyűjtögetett egy kis-vagyonkát és most ettől kellett volna megválnia. Egyik testvére kedvéért jót állott egy szövetkezetnél 3400 korona összeg erejéig. A kölcsön nem törlesztődött és így per alá került.

Az öreg asszony holmiját és ingatlanait is árverés alá vették volna. Ezt a napot nem akarta megérni. Vasárnap este 7—8 óra között veje Megyessy Géza Teleki utca 27. sz. a. lakásán marólugot oldott és azt felhajtotta.

Erős görcsei és hányingerei árulták el sötét tettét. Medgyessy Géza nyomban orvost hívott. Dr. Derekassy gondoskodott is ellenszerről, de minden hiába való volt, mert Nagy Józsefné délelőtt kilenc órára kiszervevedett.

Az öngyilkos asszonyt ma fogják eltemetni. A rendőrség megindította a szokásos vizsgálatot.

A portugál király temetése.

Rendzavarás nem történt.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, febr. 10.

Vasárnap temették al a szerencsétlen véget ért portugál királyt. A temetésről a következő távirat érkezett Madridból:

A király és királyné elvégezték imájukat s aztán a koporsókat a halottas kocsira tették. Az utcákon katonák állottak sorfalat.

A menetet a királyi család híres állami fogata indította meg utána vagy 800 kocsik következtek.

A mikor a halottas kocsik arra a helyre ért, ahol a merénylet történt a lovak egyszerre megállottak és csak nagy nógatásra folytatták utjukat. A menet csak harmadfél óra múlva délután 2 órakor ért a Szent Vincze székesegyházhoz, melynek főbejárója előtt a portugál patriárka állott az összes püspökökkel és az összes nemzetek képviselőivel.

Mély csöndben szólaltak meg a harangok s a következő pillanatban a Tajó, torkolatában veszteglő hadihajók ágyúidördültek el.

A templomi szertartás 5-öd fél óráig tartott és requiemmel végződött, melyet az egész patriadiatus celebrált. Ezután a főmarsall letette az esküt, hogy a koporsók kulcsát átvette. Ezután a templom körül álló gyalogság 8 gyász sortűzet adott

TAVIRATOK.

A delegációk.

Bécs, február 10 A delegáció ma folytatta ülését, melyen Barabás Béla elnökölt. Holló Lajos volt az első szónok, a ki a diplomáciai kar működéséről és Aerenthal politikájáról szól. Utána Thaly László beszélt. Végül Tuskán Gergely, Eszterházy Pál gróf osztályfőnök reflektál az elhangzottakra s védte a külügyminisztert. Nyilatkozott a konzuli akadémiában a magyar-nyelv tanításáról. A beszédet a delegátusok helyeselték. Ezután az előadó zárszava következett s az ülés véget ért.

Elhunyt képviselő.

Budapest, febr. 10. Uray Imre a tiszaháti kerület képviselője meghalt.

Merénylet egy ügyvéd ellen.

Déva, febr. 10. Szilágyi Károly ügyvéd ellen merényletet követtek el ismeretlen tettesek. Szilágyi gyanútlanul ült irodájában s olvasott. Az ablakon belöttek s a golyó halálra sebezte az ügyvedet.

Hóviharok.

Mátészalka, február 10. Tegnap itt óriási hóvihar dühöngött, mely egész éjjelen tartott. A vihar számos házat megromgált.

Trencsén, február 10. Az egész vármegye vidékéről erős hóviharokról érkeznek jelentések.

Dunából kifogott hulla.

Budapest, febr. 10. Pozsony mellett a Dunából egy felozlásnak

induló férfi holttestet fogtak ki. Konstatálták, hogy Mossetig eltűnt bécsi tudós holtteste az.

Képviselőválasztás.

Dés, febr. 10. A központi választmány a dési választókerületben végbenemő választást február 17 re tűzte ki. Gál István 9 én délelőtt 10 órakor tartotta meg programbeszédét Désen. Támogatására a központból dr. Vertán Endre, Bene István és Icsay József képviselők érkeztek ide, kik a választógyűlésen szintén szónokoltak. Ugyancsak 9 én délután 2 órakor mondotta el programbeszédét Bárcsai Tamás alkormánypárti jelölt is.

Merénylet a cár ellen.

Pétervár, A cár ellen mérénylet készült. A merénylők az udvar közelébe vannak. Ezt bizonyítja, hogy a halószobában befalazva dinamitot találtak, mely villámárammal volt összekötve. A rendőrség a részleteket titkolja.

REGENY-CSARNOK.

Küzdelem a becsületért.

92. Bűnügyi regény.

— Alig várja már, hogy megismerje önt, Nelli! Az ön szépségének a híre hozza is eljutott már.

— Pedig engem nem fog itthon találni soha, még ha huszszor egymásután keres is.

— De ugyan, Nelli! — szól Imre álmélkodva — mi ez?

— Nem, egyáltalában nem akarok vele találkozni, — ismétlem makacs kodva.

— Talán a hölgyek elmondtak róla egyet-mást?

Valóban a tiszték nejei nem épen épületes dolgokat meséltek az ezredesről s én is ebbe kapaszkodtam, hogy kikerüljek Imre kérdéseit, amelyek rávezethették volna öt gyűlöletem igazi okára.

— Jól van, Nelli, — szól Imre mosolyogva: — elismerem, hogy igaza van, de azért még se vigye tulságba az elő ítéleteit, mert én nagyon megkeserülhetném.

— Hiába Imre! — feleltem dacosan; — én nem akarok vele találkozni.

Az asztalomon egy levél volt; amint ránéztem összereszttem; megismertem, hogy a ám írása. Gyorsan feltörtem és elolvastam. Ez volt benne:

Kedves Ellen!

Örömmel hallok, hogy nagyon boldog s ez nagy vigasztalás nekem, mert én nem vagyok az. Most már nincs más hátra, minthogy megtegyük az utolsó kísérletet. Ez az egyedüli remény; s bár sajnálom, hogy meg kell zavarnom az ön boldogságát, mégis kérem, ne tagadja meg segítségét. Gondoljon arra, hogy amit tesz, apjért teszi, — s a gyermekekért is, ha lesznek. Meg kell bosszulnia engem, aki ártatlan vagyok, ha azt reményli, hogy a gyermekei is szeressék önt.

Most nem írok többet; de holnap, vagy holnapután Aradon leszek és találok rá módot, hogy találkozhatunk. Intézzé úgy a dolgot, hogy az országuton találkozhatunk valamely nap délután, mikor Karsay kapitány szolgálatban lesz.

Szerető apja. —

„N. b. — Reményilem, hogy még nem találkozott K... val; ez fölforgatná összes terveimet.”

A tett pillanata tehát elérkezett!

(Folyt. köv.)

Nem tépelődöm

többé,

mert meggyőződtem hogy a legjobb

magvakat,

és legelőnyösebben csakis

Kontsek Géza

magkereskedésében szerezhetem be.
DEBRECZEN, Kossuth-utoza.

Telefon 210.

Telefon 210.

Földes és Vajner

elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legelőnyösebben és szakszerűen készítenek villamos világítás és erőátviteli berendezéseket, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezését és karbantartását, villany-, benzín- hőlég és nyersolaj motorok javítását, orvosi-fizikai műszerek készítését és javítását és minden e szakba vágó legkomplikáltabb munkákat.

Saját termésű

0 és új hegyi fajborok

kaphatók 50 literen felől

Tóth Sándornál

Hunyady-utoza 26.

Több millió korona

20—30—40—50—65 évi

törlesztésre olcsó kamat mellett kiadatik. Földbirtokra, házra és kezességre,

Kölcsönök már 500 koronától kezdve folyósíthatók.

Nagy kamatu kölcsönök olcsó kamatu kölcsönre konvertálhatnak.

Bárkinek szívesen ad felvilágosítást

Hartstein-banküzlet

Debreczen,

Piacz-utoza 83. szám.

Telefon 392.

Telefon 392

Haszonbérleti árverés.

A debreczeni ref. collegium tulajdonához tartozó és a debreczeni 1007. számú telekjegyzőkönyvben 5729. és 5730. h. r. sz. a. foglalt 20 hold 287 négyszögöl területű ondódi föld **1908. február 27-én d. u. 3 órakor** hat évre a főiskola háznagyi hivatalában megtartandó árverésen haszonbérbe adatik. Kikiáltási ár 771 korona, mely összegnek 10%-ka az árverés kezdetén bánatpénzül leteendő.

Debreczen, 1908. február 10-én.

Kollegium háznagyi hivatal.

**Ha
pénzkölcsönre
van szüksége,
forduljon
Klár Andor**

bankirodájához
DEBRECZEN, Miklós-utca 23. szám.
Telefon 445. sz. Telefon 445. sz.

Legjobb! Legjobb! Legdivatosabb
Glacé-, svéd- és szarvasbőr
keztük.

Saját készítményű sörvkötők,
haskötők, suspensorok. ➡➡
Gummi görcsör harinyák.
Valódi francia és amerikai
gummi különlegességek ➡➡

Schön Sándor
keztük-, kötszer- és orvosi műszertárában
Debreczen, Piacz-utca 12.
(Stenozinger-ház.)

A hölgyközönség figyelmébe!

Bécsi utamról hazatérve értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy a legújabb modellek, valamint a legkényesebb izlést is kielégítő

derékfűző (mieder) üzletemet
magnagyobbítottam, dusan felszereltem,
kész árukat nagy választékban raktáron
tartok, továbbá mindenféle

divatos reform és csipő-fűzőket
pedig bármily kivitelben, rövid pár nap
alatt a legpontosabban elkészíték.

A nagyérdemű hölgyközönség támogatását továbbra is kérem.

Maradok tisztelettel

Özv. Fodor Józsefné,
Piacz-u. 40., a Hungária kávéházzal
szemben. Báró Josincozy-ház.

Elekes és Társai

okl. gépészmérnökök, budapesti czég.
Piacz u. 63. sz. a.

**villanyvilágítási és erőátviteli
szerelési irodát nyitott.**

Modern lámpatestek kiállítása.

Villanyvilágítási és erőátviteli berendezések szakszerű kivitele.

Terv és költségvetés díjtalan.

Bővebb felvilágosítást nyújt **Löbl Gyula és Tsa** látszerész.

| Répa vágók, Szecska vágók és Lánzos ekék. |

NÁNÁSSY LAJOS vaskereskedő

Debreczen, Csapó-utca 4. sz. Bankház

Ajánlja dusan felszerelt vasárú nagy raktárát legolcsóbb árban és a legjobb kivitelben

Öntött vaskályhák nagy választékban (most érkezett teljes kocszi rakomány.) Takarékos tüzhelyek, egy és két sütővel jótállás mellett, rudvasak, tengelyek, vaslemezek, vasbutorok, szén- és fatartók, kályhavédők, díszes kályha tálcák leszállított árban.

Konyha felszerelések, vadász fegyverek hozzá való kellékek, lágy és kemény srétek minden számban, Sohlingeni finom zsekkések, asz'ali kések, ollók, borotvák.

Vidéki megrendeléseket gyorsan esz- lőzlik. — Becses pártfogást kér, tisztelettel

Nánássy Lajos.

Egy db. 1. rendű gáz lámpa cső (ezüsteny) 25 fillér.

Egy db. 1. rendű gáz lámpa 60 fillér.

Legjobb kályha ezüsteny.

Gyógyfü-dugványok

kaphatók nádudvari telepemről.

Megrendelhető

Lázár Gyulánál

Mármarosziget.

Önkéntes árverés.

E folyó hó 12-ik napján délután 3 órakor, a helybeli kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen, árverés alá bocsáttatik a **Verbőzy-utczán 4-ik szám alatt (a törvényszéki palota átellenében)** levő, moderna berendezésű uri ház. — Van benne két utczai és egy udvari lakosztály, megfelelő mellékhelyiségekkel. Évi jövedelem 1300 forint, Az udvaron igen jó vizü furott kut. Kikiáltási ár 15000 forint.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Óriási szőnyeg raktár!!

Függönyök, ágy- és asztalterítők, linoleum — bőrvásznak

Flanelltakarók.

Valódi perzsa szőnyegekben

óriási választék.

Ha rosszul lát

forduljon

Löbl Gyula és Társa

látszerészhez

Piacz-u. 63., ahol pontos szemvizsgálat után megfelelő számú szemüveget, orrcsipetöt, lorgnettet kaphat. -- Javitások elfogadtatnak.

Nagy raktár

Gramophon és lemezekben
részletfizetésre is.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piacz-utca 72. sz.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámitol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Atvesz tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre, és

Vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére is.

Az igazgatóság.

Mindennemű ruhák

TISZTÍTÁSÁT

és festését, szépen és jutányosan eszközöl

Koncz József

gőzerőre berendezett kelmeifestő és vegyszeti ruhatisztító intézete

DEBRECZEN,

Vár-u. 3. szám, (zenede épület) és Batthyány-u. 2. sz.

Villamos-világítási és erőátvitel

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreczeni építészeti irodája

(Piacz-u. 72.) által kértetnek. Szakszerű felvilágosítással, tervessetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Világítástestek, csatlákok és szerelvények des választéka.

Telefon sz. 568. Telefon sz. 488.

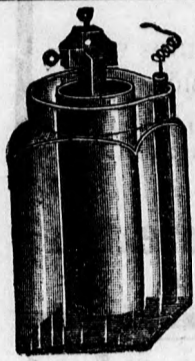
Apró hirdetések.

1) szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásnál **tessek válaszbeléget esatolni.**

Kakások száraz és szép világosak májusra kiadók. Csapó utca 11.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádógos-u. 4. sz.

Vasestergályos és géplakatos tanoncok gépműhelybe főtvetnek Deák Ferencz-utca 22.

Telefon 168. Telefon 168

Földvári L.

Debreceni Első Elektrotechnikai gyárvállalata Kosuth u. 1. Gyárt és árusít mindenféle elektrotechnikai cikkeket. Berendez lakások, üzletek és gyárak részére. Villamos világítást, erőátvitelt, házi és magán telefonokat, villamhárítókat és villamos csengőket, ennek javítását és évi jókarban tartását, legjutányosabban eszközli. Saját motorerővel berendezett, rézesisolás, nickelés és galvanizálás. Villamos zseblámpák K. 170-től. — Képes árjegyzék ingyen.

Asszonyok kiknek egész napjuk szabad, könnyű foglalkozást kaphatnak. Czim a kiadóban.

Czigarettázók!

Sok pénzmegtakarítás: „Vergo“ egészségi szivarkahüvelyeket vásárolni

Harmathynál Fűvészkeret-utca 14.

100 Riz hüvely 14 kr.	100 Pique hüvely 16 kr.
100 Ambre „ 14 „	100 Progress „ 10 „
100 Sorompó „ 14 „	100 Barna „ 14 „
100 Kurucz „ 12 „	100 Parafa 14 és 16 „
100 Tiszi „ 10 „	100 Nic mentes 14, 16 „
100 Janina „ 10 „	100 Kling kontra 08 „
100 Magy. verseny 10, 12 „	100 Arany „ 20, 25 „
100 Hygie „ 14, 16 „	Piccoló arany „ 25 „
100 db. Anti nicotin fadóbozban 16 kr.	
250 „ Anti nicotin „ 35 „	
100 „ Füstlehtővel „ 25 „	
100 „ Arany parafa „ 20 és 25 „	
1 „ Cigarettá töltő 6 „	

Vidékre (6000 db.) frankó küldés.

Nagy Antal kárpitos és díszítő Arany János utca 38.

Magánlelektív ajánkozik a legdiscretebb megfigyelésekre és nyomozásokra Megbízhatóságról kezeskedve. Krámer József Iskola-u. 4.

Egy jó karban lévő alig használt fürdő kád olcsón eladó. Czim a kiadóba.

Eladó 300 négyszögöl háztelek a vargakeret I. járásban, értekezhetni varga-utca 10.

Vaskályha kitűnő karban eladó Csapó u. 10. az emeleten.

Két szobás modern garconlakás, gázvilágítással kiadó Csapó-u. 10. az emeleten.

Eladó a halápi állomáson kívüli őrháznál 3 boglya széna és egy kazal tuskó. Czim Méliusz-tér 14.

Hoffmann és Kronovits könyvnyomdája Debreczen, Tiszcz-u. 49 — Károly János és Társa Budapesti festőgyárának festőkével

Törlesztéses kölcsönök

22—65 évre

földbirtokokra első helyi betáblázás

mellett engedélyez

A Forgalmi bank részv. társ.

Piacz-utca 61. szám.

Modern nagy szálloda

és bérház építéséhez részvénytársasági alapou való perfektulálásához

tőkepénzes kerestetik

egy már meglevő alkalmas sarokhely kibaszolásához oly nagyobb vidéki városban megyeszékhelyen hol csupán egy kisebb de nem modern szálloda van. Ajánlatok „Bercsényi 2125. alatt **Jaulus és Társához** Budapest Dorottya-utca 9. alá kéretnek.

Moskevits József

uriszabó divatterme angol és hazai szövetujdonságok raktára. A leg-elegánsabb uri ruha különlegességek elsőrendű szabóműhelye Piacz-utca 46. szám az udvarban.

Eladó új ház.

A város legforgalmasabb helyén eladó egy új ház 10 évig adómentes több uri modern lakással jövedelmez évenként 2200 koronát a ház eladási ára

15 ezer forint

a rajta levő teher 8 ezer forint.

Czim a kiadóba.

Új Vasöntőde

és gazdasági gépgyár DEBRECZEN, Hortobágy malom mellett.

Elvállal mindenféle gépekhez, építkezésekhez, minta, rajz, vagy ócska után vasból vagy rézből ujat önteni, kívánatra megis munkálni. Műkovács munkákat, esztergályozást, gépek, malomok javítását és átalakítását, új tűzszekrényeket lehető legolcsóbb árért vállalkunk.

Saját gyártmányu **kutszivattyuk** és egyes alkatrészei minden nagyságban valamint **használt** de ujonnan javított **szecskavágók, járgányok, exék, borozók, vetőgépek** stb. igen olcsón eladók. Gőz és cséplőgarnitúrák eladók és kisebb vagy nagyobbért elcsereíltetnek.

FÁI és BOZSIK.

Kulesár József

Bronzműves. DEBRECZEN, Szent-Anna-utca 6.

Készít mindenemű Sárgaréz és Bronzarukat, légszesz, acetylen és villamos csillárokat.

Csillárok átalakítását petroleum és légszeszről villamosra vagy légszesz és villamosra (combinálva) Ujjá tisztításokat és minden e szakmába vágó javításokat elfogad gyorsan, szakszerűen és jutányos árak mellett eszközöl

a Hazai gázizzófény részv. társ. Debreczeni képviselője.

Állandó nagy raktár „Rádiumfény” és lefele égő gázizzótesztekben, üveghengerek, legújabb öngyújtók és egyéb felszerelési különlegességekben **gyönyörű fényű kirakat és utcai lámpákban.** — Jókarban tartást jutányos árban elfogad

Muszhong-buziásfürdői

Szénsav-művek

ujjonnan berendezve

kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

Szénsavat

a világhírű buziasfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított

Megbízható, szigoruan lelki.

ismeretes kiszolgálás!

Buziasfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben.

~ Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás. ~

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muszhong-buziasfürdői szénsavművek és

ásványvizek szétküldési telepe Buziasfürdőn.

Sürgőnyozim: Muszhong, Buziasfürdő. — Interurban telefon 18. sz.

Ügyes helyi képviselők kerestetnek.

